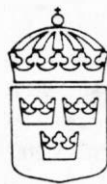

Förslag till riksdagen

1987/88:8

Förs.
1987/88:8

Fullmäktiges i riksgäldskontoret hemställan om
medel på tilläggsbudget I till statsbudgeten för
budgetåret 1987/88, m. m.

Dnr 19-871978

B 1. Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader

I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett förslagsanslag av 45 019 000 kr.

Riksgäldskontoret bedriver en aktiv skuldförvaltning i syfte att sänka kostnaderna och minska valuta- och ränteriskerna för statens utlandsskuld. Kontorets nuvarande redovisningssystem ger inte tillräcklig hjälp när det gäller bevakning och analys i denna verksamhet.

En utbyggnad av ADB-stödet till förvaltningen av statens utlandsskuld måste därför komma till stånd. Arbetsinsatserna i detta sammanhang kan delvis ske med hjälp av egen personal men utöver detta behöver riksgäldskontoret även engagera personal på konsultbasis. De planerade insatserna beskrivs i bilaga I till detta förslag.

Kostnaderna för den del av det nu aktuella systemutvecklingsarbetet som bör genomföras med konsult hjälp har beräknats till 800 000 kr. Insatserna kan inte finansieras genom omprioriteringar inom kontorets budget. Ytterligare medel bör därför tillskjutas.

Den nuvarande hanteringen av bl. a. statsobligationer är förenad med betydande risker för såväl emittenter, placerare som handlare. För att minska dessa risker har diskuterats att inrätta en penningmarknadscentral, som centralt skulle registrera placerares innehav av bl. a. statsobligationer. En arbetsgrupp har på uppdrag av riksbanken, riksgäldskontoret, stadshypotekskassan, bankerna, fondkommissionsbolagen och de större försäkringsinstitutet utarbetat ett principförslag för en ny penningmarknadscentral. Arbetsgruppens förslag, som enhälligt accepterats av uppdragsgivarna, är för närvarande på remiss. Efter remissen planeras en huvudstudie inledas. Först efter det att huvudstudien genomförts kan det bli aktuellt att påbörja genomförandefasen och bolagsbildning.

Fullmäktige i riksgäldskontoret har ännu inte tagit ställning till principförslaget för en ny penningmarknadscentral, men delar uppfattningen att ett väl fungerande PMC-system snarast bör utvecklas. Redan nu bör därför en huvudstudie påbörjas. En sjättedel av utredningskostnaderna faller därvid på riksgäldskontoret.

Hittillsvarande utredningskostnader har kunnat bestridas inom ramen för tillgängliga anslag. Kostnaderna ökar emellertid kraftigt när huvudstudien inleds. För riksgäldskontorets del kan kostnaderna under huvudstudiefasen uppskattas till ca 400 000 kr. Dessa kostnader kan inte bestridas inom ramen för tillgängliga medel. Ytterligare medel bör därför tillskjutas. En närmare redogörelse för förslaget till en ny penningmarknadscentral redovisas i bilaga 2 till detta förslag.

Efter det att huvudstudien blivit klar och remissbehandlats är det aktuellt att starta genomförandet av förslaget. Avsikten är att det tidigare bildade bolaget PmC AB skall utnyttjas. Emellertid måste dels ägarbilden förändras, dels ytterligare kapital tillskjutas. Riksgäldskontoret avser senare återkomma i denna fråga.

Riksgäldskontoret har under budgetåret 1986/87 bedrivit uppdragsverksamhet på två områden, nämligen kreditgivning till vissa affärsverk och service på ADB-området till sparbanker och affärsbanker i samband med vinstsparandet. Serviceverksamheten till bankerna har upphört under den senare delen av budgetåret sedan bankerna utvecklat egna vinstdragnings-system. Beträffande kreditgivningen till vissa affärsverk kommer en utvärdering av verksamheten att lämnas i anslagsframställningen för budgetåret 1988/89. Utlåningsvolymen uppgick den 30 juni 1987 till 1 998,3 milj. kr.

Resultatet av uppdragsverksamheten under budgetåret 1986/87 framgår av följande sammanställning

Intäkter

Vinstsparande	
Sparbankerna	364 347:87
Affärsbankerna	103 512:45
Kreditgivning till affärsverken	1 915 265:00
	2 383 125:32

Kostnader

Personal	300 000:00
Datorbearbetningar	225 000:00
Konsulter	36 369:00
Övrigt	219 597:00
	780 966:00

Årets vinst	1 602 159:32
-------------	--------------

Av vinsten hänför sig 48 263:32 kr. till vinstsparandet medan 1 533 895 kr. hänför sig till kreditgivningen till affärsverken.

Intäkter på 378 611 kr. tillkommer avseende avgifter i anslutning till kreditgivningen under andra kvartalet.

För myndigheter i allmänhet som bedriver uppdragsverksamhet gäller att myndigheten skall föreslå hur överskott skall disponeras resp. hur underskott skall täckas. Det ankommer sedan på regeringen att fastställa vilka åtgärder som skall föranledas av redovisat överskott eller underskott. För riksgäldskontorets del beslutar riksdagen om hur vinster skall disponeras resp. hur underskott skall täckas. Fullmäktige föreslår att vinsten i kontorets uppdragsverksamhet under budgetåret 1986/87 skall inlevereras till statsbudgeten (inkomsttitel 2811 Övriga inkomster i statens verksamhet).

Med hänvisning till vad som anförts hemställer fullmäktige

Förs. 1987/88:8

1. att riksdagen under anslaget B 1. Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1987/88 anvisar 1 200 000 kr. utöver det belopp på 45 019 000 kr. som tidigare anvisats, dvs. ett sammanlagt anslag på 46 219 000 kr.,

2. att riksdagen godkänner vad som föreslagits om dispositionen av riksgäldskontorets vinst i uppdragsverksamheten avseende budgetåret 1986/87.

I detta ärendes handläggning har deltagit fullmäktiges ordförande Sven Heurgren och vice ordförande Maj-Lis Landberg samt Tage Sundkvist, Lars Tobisson, Bo Södersten, Marianne Ståhlberg och Birgit Friggebo ävensom riksgäldsdirektören Lars Kalderén.

Stockholm den 22 oktober 1987

På fullmäktiges vägnar

Sven Heurgren

Göran Carnhagen

Statens utlandsskuld uppgår för närvarande till ca 125 miljarder kronor. Från det att den statliga utlandsupplåningen inleddes under slutet av 1970-talet har drygt 200 lån emitterats.

Utlandsupplåningen är för närvarande inriktad på refinansiering av förfallande och förtidsinlösta lån. Riksgäldskontoret bedriver en aktiv skuldförvaltning i syfte att sänka kostnaderna för utlandsskulden och att minska ränte- och valutariskerna.

En sådan skuldförvaltning innebär användning av olika finansiella tekniker och leder till ett stort antal transaktioner. Totalt genomförs under ett år ca 1 200 betalningar av olika slag i anslutning till statens utlandsupplåning.

Två program för kortfristig dollarupplåning drivs och medför dagliga affärsbeslut. Under ett år görs ca 200 sådana affärer.

Ett väsentligt inslag i strävandena att minska kostnader och ränte- och valutarisker är användningen av skuldbytesavtal. Hittills har ca 90 sådana avtal ingåtts.

För verksamheten behövs ett väl fungerande ADB-stöd med de möjligheter detta innebär för bevakning och analys. Kontorets nuvarande redovisningssystem ger inte tillräcklig hjälp i det hänseendet.

Av den anledningen har riksgäldskontoret inlett ett projekt med det närmaste målet att skapa en databas för detta verksamhetsområde och vissa program för att lägga in information i databasen. Därefter är avsikten att utveckla program för betalningsbevakning (betalning av räntor, amorteringar och olika provisioner) och för bevakning av olika typer av optioner (calls, puts, double sinking funds m. m.).

Arbetsinsatserna inom ramen för detta projekt kan delvis ske med hjälp av egen personal men därutöver behöver riksgäldskontoret även engagera personal på konsultbasis. Kostnaderna för konsulthjälp för systemerings- och programmeringsarbete i den fas av projektet som ovan angetts har beräknats till 800 000 kr. Insatserna kan inte finansieras genom omprioriteringar inom anslagna medel utan bör finansieras med hjälp av vinsten från uppdragsverksamheten. Det planerade arbetet är inledningen till en fortsatt utveckling av utlandslånesystemet som troligen kommer att sträcka sig över flera år.

Tillväxten i penning- och obligationsmarknaden i Sverige har ökat omsättningshastigheten av värdepapper på marknaden kraftigt under senare år. Därmed har en rad risker i handeln blivit akuta. För det första föreligger stora risker för svinn, stöld o dyl. av fysiska värdepapper när de transporteras mellan aktörerna på marknaden efter varje dags handel. För det andra föreligger betydande ekonomiska risker för aktörerna till följd av att det blivit allt svårare att knyta ihop leverans av värdepapper med betalning. För att lösa dessa problem bildades PmC AB 1985. Staten via finansdepartementet, riksgäldskontoret, riksbanken, stadshypotekskassan, bankerna och de fristående fondkommissionsbolagen blev delägare i bolaget.

Utvecklingen av bolagets värdepapperssystem stötte emellertid på betydande problem. Dessa problem gällde dels systemets tekniska konstruktion, dels PmC AB:s förmåga att med egna medel kunna svara för eventuella förluster. Mot denna bakgrund beslöts i september 1986 att avbryta starten av bolagets verksamhet och i stället tillsätta en utredning, som förutsättningslöst skulle utreda hur verksamheten lämpligen borde utformas.

Ett konsortium bestående av riksbanken, riksgäldskontoret, stadshypotekskassan, bankerna och de fristående fondkommissionsbolagen samt försäkringsinstituten har finansierat en förstudie över hur en ny penningmarknadscentral skall utformas ("En ny penningmarknadscentral" Stockholm den 6 oktober 1987). Förstudien har sänts på remiss till ett flertal intressenter. Remissvaren planeras bli behandlade av konsortiet i november 1987.

För att snarast kunna lösa de problem som finns i den nuvarande värdepappershandeln bör arbetet med att utveckla en säkrare hantering av värdepapper bedrivas skyndsamt. Mot denna bakgrund har frågan om hur huvudstudiefasen skall bedrivas blivit aktualiserad. Konsortiet har därvid funnit det lämpligt att redan i december 1987 påbörja arbetet med huvudstudien. Detta arbete beräknas ta ca 4 månader och kosta ca 2,5 milj. kr. Finansiering av detta avses ske via tillskott från konsortiedelägarna.

Riksgäldskontoret har en andel i konsortiet som uppgår till 1/6. Bidraget till huvudstudien har av konsortiet beslutats bli utformat så att det står i relation till andelen i konsortiet. För riksgäldskontoret skulle därmed krävas ca 400 000 kr. för detta arbete.

